

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa M. J.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 6 września 2012 r.,
zażalenia powoda na postanowienie o kosztach zawarte
w pkt. II wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 10 czerwca 2011 r.,

- 1. odrzuca zażalenie,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 29 września 2010 r. oddalającego powództwo o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Okręgowego kwoty 100 000 zł, zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i przyznał adw. P. O. od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy) kwotę 2 700 zł podwyższoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za udzielenie powodowi pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym. Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Apelacyjny przyjął przepisy art. 98 k.p.c., § 2, § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) oraz art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.). Podkreślił przy tym, że w sprawie brak podstaw do zastosowania innej zasady orzekania o kosztach procesu niż zasada odpowiedzialności za wynik procesu.

Powód wniósł od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wraz z zażaleniem na zawarte w tym wyroku postanowienie o kosztach procesu zasądzonych na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2012 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa i przyznał radcy prawnemu P. O. od Skarbu Państwa (Sąd Apelacyjny) kwotę 2 700 zł powiększoną o stawkę podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu kasacyjnym.

W zażaleniu na zawarte w wyroku z dnia 10 czerwca 2011 r. postanowienie o kosztach procesu powód zarzucił, że Sąd Apelacyjny nie uwzględnił jego szczególnej sytuacji życiowej i materialnej, która przemawiała za odstąpieniem od

zasady odpowiedzialności za wynik procesu i zastosowaniem art. 102 k.p.c. Podniósł, że od siedmiu lat jest pozbawiony wolności i ze względu na brak możliwości podjęcia pracy zarobkowej nie ma żadnych źródeł dochodu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W wyniku przeprowadzonej kontroli zachowania wymagań formalnych zażalenia trzeba stwierdzić, że nie został zachowany termin do jego wniesienia.

Zgodnie z regułą wyrażoną w art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1381 – dalej: „ustawa nowelizująca”), do zaskarżenia zawartego w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 czerwca 2011 r. postanowienia o kosztach procesu ma zastosowanie art. 394¹ k.p.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie powołanej ustawy. Artykuł 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. stanowił wówczas, że zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Stosownie do § 3 tego artykułu, do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia miał przy tym odpowiednie zastosowanie art. 394 § 2 k.p.c. Według tego przepisu, termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia, a gdy strona nie zażądała w terminie przepisany doręczenia postanowienia zapadłego na rozprawie – od ogłoszenia postanowienia.

W niniejszej sprawie wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem, obejmujący również zaskarżone postanowienie o kosztach procesu, został doręczony pełnomocnikowi powoda w dniu 10 października 2011 r. (k. 191), a w dniu 8 grudnia 2011 r. tenże pełnomocnik wniósł skargę kasacyjną, w której zawarł także zażalenie na postanowienie o kosztach procesu. Nie ulega zatem wątpliwości, że zażalenie zostało wniesione po upływie przepisanego terminu. Zażalenie na zawarte w wyroku sądu drugiej instancji postanowienie o kosztach procesu powinno być wniesione w terminie określonym w art. 394 § 2 k.p.c. także wtedy, gdy strona wnosi od tego wyroku skargę kasacyjną.

Odmienne kwestia ta została uregulowana w art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c. w odniesieniu do postanowienia o kosztach procesu zawartego w wyroku sądu

pierwszej instancji. W wypadku zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji apelacją strona zaskarża jednocześnie orzeczenie o kosztach, bez potrzeby wnoszenia zażalenia, a termin do wniesienia apelacji odnosi się również do zaskarżenia kosztów. Artykuł 394 § 1 pkt 9 k.p.c. nie miał jednak zastosowania do zaskarżenia postanowienia o kosztach procesu zawartego w wyroku sądu drugiej instancji.

Z tych względów zażalenie powoda, jako wniesione po upływie przepisanego terminu, podlega odrzuceniu (art. 373 w związku z art. 370, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy nowelizującej). Ze względu na szczególną sytuację życiową i materialną żalącego Sąd Najwyższy nie obciążył go kosztami postępowania zażaleniowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (art. 102 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy nowelizującej).